

БОБЧУК І.І.
ст. гр. ОЕЕ-21

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ

У сучасних економічних умовах однією з найгостріших проблем розвитку вітчизняних підприємств є досягнення бажаного рівня ефективності їх функціонування. Низька ефективність вітчизняних підприємств підтверджується такими фактами:

по-перше, багато підприємств мають незадовільний фінансовий стан, або є збитковими, що обумовлено високим рівнем витрат;

по-друге, величезна кількість підприємств мають проблеми з прибутковістю, що спричинено великими витратами та неефективним їх використанням;

по-третє, зношеність основних засобів, які використовуються вітчизняними підприємствами, підвищує собівартість реалізованої продукції та зменшує величину фінансових результатів;

по-четверте, управлінський персонал господарських суб'єктів не спроможний приймати обґрунтовані рішення в кризових умовах господарювання.

Проблему низької ефективності вітчизняних підприємств потрібно вирішувати комплексно, враховуючи важливе значення внутрішнього аудиту в процесі виявлення невикористаних резервів діяльності підприємств та поліпшення показників, що характеризують результати їх господарювання.

Таким чином, ефективне управління підприємством та досягнення ним стратегічних та оперативних цілей розвитку можливе за умови впровадження внутрішнього аудиту, який в сучасних умовах відіграє надзвичайно важливу роль.

Дослідженням проблем та перспектив внутрішнього аудиту займалися як вітчизняні так і зарубіжні вчені, зокрема: Т.Каменська, Г.Коблянська, В.Бобошко, Л.Ліщинська, К.Коцюбинська, В.Немченко, Ф.Бутинець, В.Хомутенко, А.Хомутенко, Р.Сагайдак, А.Семенець, О.Сметанко, С.Губський, М.Голощатов, В.Бурцева та інші.

Необхідність впровадження внутрішнього аудиту доведена вимогами сучасних ринкових економічних відносин, інформаційними та управлінськими потребами господарюючих суб'єктів, конкретними фактами функціонування внутрішнього аудиту на підприємствах.

Наразі в Україні більше уваги приділяється зовнішньому аудиту, який здійснюється незалежними аудиторськими фірмами, ніж внутрішньому аудиту підприємств. Підтвердженням цього є результати дослідження теорії і практики аудиту в Україні, які висвітлені в численних наукових джерелах.

Питання внутрішнього аудиту в публікаціях вітчизняних авторів розглядаються поверхово, а практичне застосування внутрішнього аудиту на українських підприємствах є досить обмеженим. Здійснення внутрішнього аудиту в Україні законодавчо врегульованим є лише для банків, міністерств, та центральних органів виконавчої влади.

Загалом, поява внутрішнього аудиту відбулася під впливом негативного досвіду аудиторської практики в західних країнах, а його розвиток спричинений затвердженням нормативних актів, розробка яких скерована здебільшого на:

- збереження майна власників підприємства;
- надання державі необхідної інформації про діяльність підприємства, що акумулюється в звітності та оприлюднюється на широкий загал;
- забезпечення власників достовірною інформацією щодо діяльності їхнього підприємства;
- недопущення легалізації доходів, отриманих незаконним шляхом.

Внутрішній аудит дасть змогу забезпечити потреби користувачів в отриманні необхідної інформації, що пояснюються необхідністю безперервного та ефективного ведення господарської діяльності для забезпечення власників регулярним приростом капіталу. Це дозволить збільшити вартість підприємства та залучити інвестиції в його розвиток, а також здійснити позитивний вплив на розвиток економіки країни.

Саме здійснення внутрішнього аудиту забезпечить отримання власниками достовірної інформації та дасть змогу виявити прогалини в управлінні підприємством.

Практична користь від внутрішнього аудиту для кожного окремо взятого підприємства відрізняється. Зокрема, впровадження внутрішнього аудиту на малих підприємствах не принесе великої користі тому, що зазначена процедура є доволі витратною (через необхідність мати у своєму складі спеціальних фахівців). Доцільним є впровадження внутрішнього аудиту лише на великих підприємствах.

Не дивлячись на те, що сьогодні в Україні внутрішній аудит почав впевнено розвиватися, досі не розроблено нормативної бази щодо регулювання даного питання, абсолютно неврегульованими

залишаються питання методичного та організаційного забезпечення внутрішнього аудиту. На даний час в Україні немає єдиної методики, щодо створення відділу внутрішнього аудиту на підприємстві та організації його роботи, тому дуже часто існування внутрішнього аудиту на підприємстві є неефективним.

З метою підвищення якості та ефективності внутрішнього аудиту необхідна більш чітка регламентація його повноважень та посилення ролі процесів внутрішнього аудиту в практичному житті підприємства.

Таким чином, до основних проблемних аспектів внутрішнього аудиту в Україні слід віднести, насамперед, недостатнє нормативне та методологічне забезпечення, що призводить до нерозуміння самих принципів, методів, методології та процедур внутрішнього аудиту, відсутність внутрішніх розробок щодо організації та методики внутрішнього аудиту на підприємстві.

При створенні служб внутрішнього аудиту на підприємстві необхідно розробляти Положення про внутрішній аудит, в якому слід зазначати методичні, документальні та організаційні вимоги до проведення аудиту. Використовуючи внутрішній аудит, появляється також змога підвищити ефективність організації системи економічної безпеки підприємства.

У перспективі при наявності необхідних методичних розробок, нормативно-правової бази, внутрішніх нормативів аудиту та типових форм документів з аудиту організація служби внутрішнього аудиту на підприємстві дасть змогу:

- забезпечити ефективне функціонування, стабільність і відповідний визначеним цілям розвиток підприємства в умовах ринкової конкуренції;
- зберігати і продуктивно використовувати ресурси та потенціал підприємства;
- своєчасно виявляти і мінімізувати комерційні, фінансові та інші ризики в управлінні підприємством;
- сформувати адекватну сучасним умовам господарювання, які постійно змінюються, систему інформаційного забезпечення всіх рівнів управління, що дасть змогу миттєво реагувати на зміни внутрішнього й зовнішнього середовища та своєчасно адаптувати функціонування підприємства до цих змін.

Література

1. Адамик, О.В. Інформаційна технологія зведеного обліку // Сучасні проблеми обліку, аналізу, аудиту й оподаткування суб'єктів господарської діяльності: теоретичні, практичні та освітянські аспекти: Збірник наукових праць за матеріалами II Всеукраїнської науково-практичної конференції (29-30 березня 2018 р.). – Дніпро: НМетАУ, 2018. – 747 с.
2. Будович Л. Аудит безопасности предприятия как метод оценки эффективности управления системой безопасности // Л. Будович // Власть. – 2007. – № 02. – с. 47–50.
3. Журавлева Д.Г. Внутрішній аудит: необхідність впровадження в сучасних умовах / Д.Г. Журавлева // Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції “Майбутнє – аудит”. – Кривий Ріг : Видавничий дім, 2008. – С. 270–271.
4. Каліцінська К.О. Роль внутрішнього аудиту в системі економічної безпеки підприємства// Серія: Економіка та підприємництво, 2011. – №3 – с.136.
5. Каменська Т. Необхідність створення служби внутрішнього аудиту на підприємстві / Т.Каменська // – [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.visnuk.com.ua/article/one/Tetiana_KA5690094.html
6. Коблянська Г.Ю. Оцінка ефективності функціонування служби внутрішнього аудиту / Г.Ю. Коблянська, М.О.Вовк // Облік і фінанси АПК. – 2011. – Вип.2. – С. 77–81.
7. Майданевич Ю. П. Проблеми організації внутрішнього аудиту на підприємствах / Ю. П. Майданевич // Міжнародний збірник наукових праць. – 2009. – № 1. – С. 250.
8. Панасюк В., Саченко С., Черешнюк О. Особливості внутрішнього аудиту реалізації послуг готельного господарства // Мукачівський державний університет, електронний збірник «Економіка та суспільство». – 2017. – Випуск №10. – С. 803-810
9. Саченко С.І. Внутрішньогосподарський контроль у системі управління виробничими витратами // Науковий журнал ТДЕУ: Випуск 12/ матеріали Міжнародної науково – практичної Конференції (15-16 грудня 2005 р.). – С. 270-272
10. Філозоп О.В. Організація процесу внутрішнього аудиту на підприємстві / О.В.Філозоп // Міжнародний збірник наукових праць. – 2009. – №1.